

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Közlésdíj:

Table with subscription rates: Félre postán vagy helyben háború idején...

Egy szám 6 krajczár.

Hirdetésdíj: 9 hasábos petitcor egy...

Szerkesztői iroda:

Budapest, IV. hímző-utca 1. sz.

Hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő...

Kéziratok csak rendkívül esetben küldetnek vissza.

Kiadó hivatal:

Budapest, IV. hímző-utca 1. sz.

Hová az előfizetési pénsek küldetnek.

A katonai előfogatok.

A törvénynek és alkotmánynak oly szentszándékos és durva megsértését...

Mikor az osztrák kormány a bécsi kongresszus után hatalmának és dicsőségének tetőpontján állott...

De különbség mégis van a két rendszer között. Akkor mind a király, mind kormánya elvégre elismerte...

Lehetetlen, hogy fájd érzés ne töltse el a hazafikeletet, ha elgondoljuk, hogy törvényes és alkotmányos, felelős kormány...

Az előfogatok kérdésében eljárásának törvényességét azon leírásban törekedett bebizonyítani a belügyminiszter...

A kérdés egyszerű. Ha a kormánynak törvényes jogában áll az előfogatok tömeges kirendelése...

A fölött senki sem kételkedik, hogy egyes polgárnak kocsival és lóval hűtököt...

Az 1868. évi 41. törvényzikk 3. §-a azt rendeli, hogy a honvédség a magyar...

léis külön intézkedése mellett alkalmazható. Ha pedig az országgyűlés együtt nem ül...

A honvéd elvégre katoná. Esküje, feladata, alkalmazásának természete...

Az mondja azonban Tisza Kálmán Somogy vármegyéhez intézett leiratában: „mozgósítás esetében mindenkor...

A belügyminiszter ezen indokolásában egyetlenegy tétel sem igaz...

Epen az idén háromszáz éve múlt annak, a mióta országgyűlésen a katonai célokra szükséges előfogatokról, kézi és igás napszámokról...

Abban igaz van Tisza Kálmánnak, hogy az idegen zsoldosok kapitányai s a végvárok parancsnokai századok óta...

Az 1608., 1609., 1613., 1618., 1625., 1655., 1656 és több más évi országgyűlések mindig nagy gondot fordítottak az akkori honvédelmi viszonyok...

1. az ország határain kívül soha semmiféle előfogati ingyenes munka (labor gratuitus) semmilyen alatti meg nem engedtetett;

2. törvényhozás határozta meg, hogy melyik megye hová és mennyi ideig köteles az előfogati ingyenes munkát alkalmazni;

3. törvényhozás határozta meg, hogy melyik megye mennyi előfogatot köteles a porták után kiállítani;

4. a távolabb fekvő megyék előfogatai középpénzen megváltandók;

5. ha országgyűlés nem ül együtt s halasztatlan szükség követeli a kézi és igás erőt, akkor a nádor vagy országgyűlés közönségét egybeírhívni és csak is ezek kölcsönös beleegyezésével (ex mutuo comitatum consensu) van jogosítva az előfogatok kiarendelése.

Ime: ha Tisza Kálmán nem a grani-csároktól tanulná a magyar közjogot, minő

könnyű lett volna neki a közfelfokvó me-gyékét összehívni, hozzájuk egy hazafias felhívást intézni...

Az 1729. évi 1. törvényzikk megszüntette az előfogatok természetbeni kiszolgáltatását, hanem e helyett behozta azok megváltását...

De nem országgyűlésen kívülről és nem a vármegyék beleegyezése nélkül, mert az előző törvényeket e törvény nem helyezte hatályon kívül...

Ezek a törvények azok, melyeket Tisza Kálmán megsértett. Ezek a törvények adnak erőt, jogot és méltóságot azon vármegyéknek...

Igaz: szomorú alternatívát képez más oldalról a magyar ezredek éhezése. Nagy felelősség terheli azon lelketlen államférfiakat...

Andrássy Gyula gr. lemondásának hite képezi a legfontosabb eseményt: nem azért, mintha a lemondás már egy volna az elfogadással...

Már pedig, hogy közel áll a lehetőséghez; s a lemondás többé nem pusztán hirt, melyet kitaláltak...

Hogy azóta megújította-e Andrássy lemondását, arról biztos tudomással nem igen találkoztunk...

A boszniai kérdés oly stadiumba jutott, hogy Andrássy ma holnap nélkülözhető, úgy az udvarnál...

Ha bukik Andrássy, a fatum csunyanul fogja rajta magát megbosznítani politikájáért, mert bukásának okát ugyanazt fogják felhozni...

Minket semmit sem fog meglepni, ha holnap bukást halljuk. Más körülmények között, s más előzmények után...

Oroszország Romániától Besszarabiának haladéktalan átadását követeli.

bukaresti orosz főkonzul jelentést tesz arról Gorkoffnak, hogy Románia kész Besszarabiát átadni és mihelyest az orosz hivatalnokok oda jönnek...

Az előfogatok kérdése Pestmegye közgyűlésén.

Ma került szünetre Pest-Pilis-Solt és Kis-Kunmegye bizottsági évnyelvény közgyűlésén az általános meghótráncokozást keltő miniszteri rendelet...

Népes és izgatott közgyűlés volt ez. Csak egy vezér eszme lebegett a bizottsági tagok és a népes karzatok előtt: tüntetni Földváry mellett...

Midőn a megye rábizott peccátét letette és átadta a főjegyzőnek, a meghatótságból ovatióba csorított át a közönség láza. Eljénzéssel és tapsal bucsuzott a mintegy intésre az egész teremben hangzott: „Menjünk...”

Honnem van hát mégis, hogy e tüntetések dacára egy-két embert, s talán egy cliquet kivéve senki sincs megeledve a közgyűlés lefolyásával. A kormány az egyedüli, a melyt megváltó lélegzett, midőn a vihárosan érkező gyűlés kómozóly és nyomós határozat helyet oly valamiben lyukadt ki...

Guller hatalmasan indokolt beszédben támadta ugyan meg a kormány eljárását; beszéde sok helyt élesség tekintetében a jus restitendi álláspontjág emelkedett: de a következtetés és indítvány sehogy sem volt logikus, vagyis, hisztilagosan szóljunk, nagyon megérett rajta...

Kapott is indítványt két kézzel a főispán és néhány restelkedő és piruló támogatója. Markukba kezébe vették, mint az a kormánypárti sajtó vi-gyorgásából is kitűnik...

Ily alispán, hasonló erőlyes magaviselet után, egész más irányú határozatot érdemelt meg, s a közönség osztatlan lelkesedéssel adja meg neki, ha vezérférfiakban és tisztviselőben meg van az erkölcsi bátorság kimondani a helyzethez illő szót.

Egy ember b. Prónay Dezső mentette ma meg a megye ősi becsületét, és közjogi álláspont-

ját. Ő állt csak ma a helyzet magaslatán, s a szavait kísérő frenetikus éljenzés bizonyította, hogy eltalálta a közgondolkodás és közhangulat irányát.

A gyűlés kezdetén és végén a kormány néhány alamszi híve azal akarta mentgetni a miniszterium eljárását. „Ne hagyjuk éhezni fiainkat.” Ez most közönségiesen cséplét újabb. Sajátságos! Ne hagyjuk éhezni, de azért újabb ezreket és ezreket visznek éhezni. Mi küldtük e éhezni őket? S nem mi küldjük, miért nincs meg ugyanazon bátorsága a kormánynak föléle a jog és közérzelem nevében a megszáraztke vitéltől megtagadani beleegyezését...

No de hát mit történik Tisza és kormánya könyvel, vagyonnal, joggal, törvénnyel és vérral. Fölgűszte az alispán; megtörtént a megyei gyűlés; a nyugozt nép hallgat és fizet pénzzel és étellel. Földváry elment haza; Tisza túlsza a tengerben. De azért az ő és Földváry lelkiismerete között, mily különbség? A kötelesegtudat lelkiismeretes Földvárynál, a nemzetét elvesztő lélekfurdalás Tiszánál. Ennek utjába gyűlöletet és átkot szór a közharc; amannak utjába éljenz és áldást hint a köztisztelő.

Éljen Földváry!

A háboru.

A külföldi újságok mindinkább élesebben kezdek bírálgni Andrássy occupacionális politikáját, kivált nagyon rosszallják, hogy a portával Bosznia occupatójára nézve nem tudott vagy nem akart egyezsére jónni. Andrássy háromféle játékot üz, de nem tartják öt Murphysnak, hogy a három játszmát megmérje: az egyiket azonpárt ellen, mely már régóta igyekszik öt megbuktatni és a helyett, hogy felvenné a neki dobott keztyűt, ő ellenel pactálni akar. Ez gyávasság és oly aljasság, a miért a közönség életben egy embert, ki ezt tenné, minden becsületét, társaságától kiütianának, mint erre igen sok példa van. A másik játszmát Magyarország és Ausztria ellenében játsza, ezen két országot kézzel foghatólag csalta meg és tölték 60 milliót szédeltet ki. A harmadik játszma végre a törökök ellen irányul, de ezek, úgy látszik, sokkal ügyesebbek, semhogy egy oty otrombául fellállított kezelebe bék menjenek, mint a minőt Andrássy készít számukra.

A török államférfiak határozottan állítják, hogy Andrássy a portának azon javaslatot tette, hogy tölle Boszniait és Hercegovinát megakarja vásárolni. Midőn ezen ajánlatot tette, a porta ezt egy határozottan és minden habozás nélkül visszutasította, vagy azért, mert csakugyan nem szándéka meg ezen két tartománytól is megválni, melytől meg a muszka sem akarta megosztani, de még sokkal hitetöbben, mivel Törökország Ausztria fizetési képességében nem bízott. Azt, hogy rögtön kizette volna azon árt, melyet Bosznia és Hercegovina legújtanósabb ár szerinti is meger, nem is lehetett képzélni, és hogy adós maradjon az árul, ez Törökországra nézve kényelment dolog lett volna, mert alig leendett hatalmas az nem fizetés esetében visszakövetelni, így tehát leegyszerűsödött volna az átengedést megtagadni, ha csak Ausztria azon feltételeket el nem fogadja, miket Törökország el nem engedhőnek mondott ki. Andrássy Törökországgal szemben tehát csaló politikát alkalmazott és mivel a csaláson rajta vezetett, a másik még csunyább eszközökhöz nyult, az erőszakhoz, és a mint a következő mutatja, itt sem sokkal továbbra ment, mert attól, hogy Ausztria Boszniait és Hercegovinát valóban meghódítottnak tekinthesse, még igen sok hiányzik.

A főhadiszállásról Philippovics tábornagytól érkezett hírdítások a szerajevói gyűzelem atkalmával szerzett diadaljelvény minden nap nagyobbaknak és jelentékenyebbeknek mutatkoznak. A már jelzett szákmányok eljött ágyútegek kívül az erendelt letegyverkesz alkalmával a szerajevói lakosság 6000 fegyvert szállított be és még sok fegyver és hadiszer találtak katonáink által.

A Szerajevói bevétel alkalmával foglyul esettek nagybóbrészt török katonák, u. m. n. számok, redifek és hasibonok; a hadi foglyokból két szállítmány 55 tiszt és 8370 kőzkatona a Bródva vitélt. — Hercegovinában a Stolacnál szétvert több fölkeő csapatok is elfogtak és letegyvereztettek; továbbá egy Mosárból e hó 24-rol kélt sürgöny szerint a császári előőrsként 4 tiszt és 154 albn redif megadta magát.

Aug. 26-án délután Doboynál a 20. gyaloghadosztály gyalogság és tüzérség által megtámadott, ez az ütököt azonban jelentéktelen, a veszteség csekély. — Banjalukából a környék körül kémszenlézet rendeltetett el, e kémszemle alkalmával e hó 24-én Kljub közelében katonáink a fölkelőkkel össztüzköztek.

A Szerajevóban alkalmazott rendszabályok leginkább az ott tanazó katonaság biztonására vonatkoznak és a városban behozandó rendezett állapotok teremtésére. A város környező magaslatokat a császári seregek megszállják, őrtárolt vigyaznak éjjel nappal minden legkevesebb neszre a városban és városon kívül. Legnagyobb baj az élelmi szerek hiánya és a napontkí növekedő drágulás. Hasztalan hírdették ki a főhadparancsnok, hogy az érték feletti árckisítás szigorun fog bünteteni, ez a lakosokat arra kény-

